

Aylık Soru ve Cevaplar (Temmuz Ayı) - 1 /Jul/ 2018

Sanat Dersinde Müzik

Soru 1: Ben bir öğrenciyim. Bazen sanat dersinde müzik çalınmaktadır ve ben sınıfı terk edemiyorum. Hüküm nedir?

Cevap: Örfün nazarına göre lehv ve Allah yolundan uzaklaştıran* her müzik haramdır ve onun teşhisi mükellefin örfi nazarına bırakılmıştır. Eğer müzik bu şekilde olmazsa, kendiliğinden bir sakıncası yoktur. Dolayısıyla eğer müzik, haram olan türden bir müzik ise, münkerden nehiy etme (kötülükten sakındırma) şartlarının tahakkuk etmesi durumunda, üzerinize dil ile nehiy etmekten başka bir şey farz değildir. Eğer bu (dil ile nehiy etmek) etkili olmazsa, haram olan müzik ve teganni dinlemekten sakınmalısınız ve eğer iradeniz dışında (istmeden) müzik ve teganninin sesi kulağınıza gelirse, üzerinize bir şey yoktur.

* Allah yolundan uzaklaştıran; yani içerdiği özelliklerden dolayı insanı Allah-u Teala'dan, maneviyat ve ahlaki faziletlerden uzaklaştırarak, insanı başıboşluğa, beyhudeliğe ve günaha yönlendiren manasındadır.

Ailevi Ziyaretler ve Namahrem

Soru 2: Ailevi gidiş gelişlerde (ziyaretlerde) namahremle konuşmak veya namahremin de olduğu ortamlarda normal ve yerinde şakalaşmanın hükmü nedir ve ne oranda iznimiz vardır?

Cevap: Şer'i kuralların sınırını ve İslami kanunların korunması ve ribe (şehvet) ile karışık ya da fitne ve fesada yol açacak her amel ve davranıştan kaçınılması şartıyla bir sorun yoktur.

Namazda Yanlış Kıraat

Soru 3: Namazda kelimelerin telaffuzuna çok dikkat ediyorum ve doğru bir şekilde telaffuz etmek için çok çaba yapıyorum. Bir süredir günlük namazda Kevser süresini okuyordum ve “وانحر” ibaretinin “ه” ile olduğunu zannediyordum. Bundan dolayı “ه” şeklinde telaffuz ediyordum. Geçmiş namazlarımdan hükmü nedir?

Cevap: Doğruluğuna inanarak zikredilen şekilde kılmış olduğunuz namazlarınız sahihtir.

Ruhsat (terehhüs) Haddinde Namaz

Soru 4: Kendi vatanına giden bir yolcu, ruhsat (terehhüs) haddine ulaştıca, namazı nasıl kılmalıdır?

Cevap: Vatanının ruhsat haddine ulaşması, namazını tam kılması için yeterlidir; ancak ihtiyat, namazı şehre girinceye kadar geciktirmesindedir.

Soru 5: On gün kalma maksadıyla bir yere giden yolcu, ruhsat haddine ulaştıca namazını nasıl kılmalıdır?

Cevap: On gün kalma maksadıyla gittiği yerin ruhsat haddine ulaşması, farz ihtiyat gereği namazı tam kılmasına sebep olmaz. Farz ihtiyat gereği namaz tam ve seferi olarak cem edilmeli ya da şehre girinceye kadar ertelenmelidir.

Abdest Uzuvarında Engelin Olması

Soru 6: Abdest aldıktan bir müddet sonra, abdest azalarında abdesti engelleyecek bir şeyin olduğunu anlarsam ve bu engelin abdestten önce mi yoksa sonra mı olduğunu bilmez isem, acaba tekrar mı abdesti almalı ve namaz kılmalıyım?

Cevap: Eğer abdestten sonra suyun azalara ulaşmasına engel olacak bir engelin olduğunu azalarda görürse ve abdest esnasında mı ya da sonra mı bulunduğunu bilmez ise abdesti sahihtir. Ancak abdest aldığı zaman o engelin farkında olmadığını bilirse, farz ihtiyat gereği tekrar abdest almalıdır.

Caminin Mutfağını Kiraya Verme

Soru 7: Cami merasimlerinin yemeklerinin pişirilmesi için bölge ahalisi tarafından bir mutfak inşa edildi. Bu mutfakta yılın, genelde muharrem ayının ilk on günü olmak üzere o mutfakta yemek pişirilir ve yılın geriye kalan döneminde ise mezkûr mekân boş ve kullanılmamaktadır. Zikri geçen mekânın vakıf malı olduğuna dair hiçbir belge de yoktur. Soru şudur: Acaba eminler heyeti ve bölge ahalisi mezkûr mekânı, caminin giderlerine yardım olması ve hem de bölge sakinlerinden bir grubun iş sahibi olması için, caminin faydasına kiraya verebilirler mi? Elbette mezkur mekânı, muharrem ayının ilk on gününde merasim yemeklerinin pişirilmesi için boşaltılması ve yemek pişirme merasiminin her zamanki gibi gerçekleşmesi şartıyla.

Cevap: Varsayılan soruda, şer'i görevlinin (mütevellinin) izniyle sorun yoktur.

Mikat Yerinden İhramsız Geçme

Soru 8: Hac ya da umre yolculuğunda asla muhrim olmayan (ihrama girmeyen), ama tavaf, sa'y ve taksir amellerini yerine getirme esnasında ihrama giren kimsenin, uhdesinde yapması karar kılınan bir vazifesi var mıdır?

Cevap: Özürlü olmaksızın bu işi yaparsa günah işlemiştir ve mümkünse geri dönmesi ve mikattan ihrama girmesi farzdır.

Annenin Haccında Oğlun Vazifesi

Soru 9: Bayanın birisi hayatta iken müsteti olup (hacı olmak için gerekli bütün şartlara haiz olan kimse), hac fişini de satın almıştır. Bir müddet sonra kadın vefat etmiştir. Varisleri hac fişini satmış ve malını da taksim etmişlerdir. Bu bayanın 30 yaşında hayatta olan bir oğlu vardır, buna göre 1) Acaba bayanın oğlunun üzerine, annesine naip olarak hacca gitmesi farz mıdır ve bu merhumenin oğlunun kendisinin müsteti olup olmaması durumunda ne gibi bir hükmü vardır? 2) Acaba ecir tutabilir mi ve oğlundan başkası naip olabilir mi?

gibi bir hükmü vardır? 2) Acaba ecir tutabilir mi ve oğlundan başkası naip olabilir mi?

Cevap: Eğer mezkûr bayan ilk fırsatta (hac için) gerekli işlemleri başlatmışsa ve hacca müşerref olma imkanı oluşmamışsa, hac ona farz değildir. Aksi durumda kendisinden geriye kalan malın aslından kendisi için bir mikattan bile olsa hac yapılmalıdır. Annenin hacı zati itibarı ile oğlunun uhdesinde değildir. Eğer oğlunun kendisi müsteti olmuşsa naip olamaz ve her durumda ecir tutmak sahihtir.

Hacda Birkaç Kişinin Naibi Olma

Soru 10: Acaba ben bir hac yolculuğunda farklı şahısların yerine ve onların naibi unvanıyla hac yapabilir miyim? Elbette bilinen standart maliyetleri de onlar karşılayacaklardır?

Cevap 10: Bir yılda farz hac için birkaç kişinin yerine naip olmak sahih değildir. Farz olmayan hac için bir engel yoktur.

Hac Fişi Almak İçin Kredi Çekmek

Soru 11: Hac fişi almak için kredi almanın şer'i sorunu var mıdır?

Cevap: Hacca gitme giderlerini karşılama durumunda olmayan, ancak borç alıp daha sonra kolaylıkla borcunu verebilecek kimsenin, borç alarak kendisini müsteti yapması farz değildir. Ancak eğer borç alırsa hacca gitmesi farz olur.

Cesedin Kadavra Olarak Kullanılması İçin Bağışlanasını Vasiyet Etme

Soru 12: Müslüman olmayanların cesedinden yararlanma olanağı olduğu halde, ilmi eğitim ve incelemelerde Müslümanın cesedinin teşhir edilmesi caiz midir? Bir Müslümanın cesedinin ilmi eğitim ve araştırmalarda kullanılmasını vasiyet etmesinin hükmü nedir?

Cevap: Caiz değildir ve vasiyet, meşru olmayan bir iş için mücevviz (izin sebebi) olamaz.

Seyitliğin İspatı

Soru 13: Aile ve aşiretimizin seyitler soyundan geldiği söylenmektedir. Ancak ikna edici bir delil bulamadım. Bu konunun çok önemli ve birçok şer'i meseleyle irtibatı ve etkisi olması hasebiyle, bizim bu konudaki vazifemiz nedir?

Cevap: Eğer bir kimse kendi bölgesinde seyitlikle meşhur ve tanınıyorsa ve onun seyitliğini kimse inkâr etmiyorsa, bu seyitliğinin ispatı için yeterlidir ve seyitliğinizi güvenli ya da şer'i delile dayandırarak ihraz etmediğiniz müddetçe seyitliğin şer'i eser ve hükümleri sizlere uygulanmaz.

Başkalarının Kredisini Kullanma

Soru 14: Acil krediye ihtiyacı olan bir kimse, başkasının evlilik kredisini belli bir ücret karşılığında ve taksitlerini ödeme koşuluyla alabilir mi?

Cevap: Eğer banka evlilik kredisini eşlerden birine verirse, o meblağı o şahıstan alması borç sayılmaktadır ve bankadan alınan asıl meblağdan fazlasını ödemek faiz ve haramdır.

Gücü Oranında Sorumluluk Alma

Soru 15: Bir kuruluş tarafından kültürel bir iş için bulunmam (çalışmam) gerekli olduğu ve başka birisinin olmadığı bildirildi. Yeterli fırsatım olmadığına ve o işin üstesinden gelmeyeceğim noktasında bilgim olduğu dikkate alınırsa, vazifem nedir?

Cevap: Size verilen işi yapma gücüne sahip değilseniz, o işi kabul etmekten kaçınınız. Eğer ücret alıyorsanız, yapamayacağınız işin karşılığında ecir olmanızın meşruiyeti yoktur.

Kiracının Karz-ı Hasenesinin Humsu

Soru 16: Ev sahibinin kiracısından (depozitosunu) Karz-ı hasene (faizsiz olarak verilen borç) unvanıyla aldığı paraya humus düşer mi?

Cevap: Mezkur meblağın humusu yoktur.

Kitap Kopyalama

Soru 17: Üniversite öğrencisiyim. Doğal olarak bazı kitapları dersler için temin etmem gerekiyor. Kitap satın almak yerine

arkadaşlarımın kitaplarından fotokopi çeksem (yani sınav için kitabın konularından fotokopi çeksem) ve bu fotokopilerin üzerinden ders okusam, bu fotokopiyi çekmek caiz midir?

Cevap: Genel olarak alım, satım ve fotokopi çekmekten ihtiyat gereği uzak durun. Ancak sahibinin izin verdiğini bilerseniz sakıncası yoktur ve eğer fotokopi çekmeniz izinsiz ise ihtiyat gereği onun rızasını alınız.